

Risalelerde geçen; "Rahmet-i İlâhiyeyi tebessüme getirdi." ifadesini nasıl anlamamız lazımdır?

Şuunat-ı İlahiye: Şuunat, şe'nin çoğulu olup en yakın mânâ olarak "**şan, hal, tavır, kabiliyet**" deniliyor.

Hâlık (yaratıcı) Allah'ın bir ismidir. Hâlıkîyet ise şe'nidir. Yâni, yaratıcı olmak Allah'ın şânındandır. Bu hâlıkîyetini icra etmek diledi mi bu dilemeyi, yâni bu iradeyi, ilim, kudret gibi sıfatlar takib ediyor ve halk (yaratma) fiili icra ediliyor. Böylece yaratılan o mahlûkta Hâlık ismi tecelli ediyor.

Rab da Cenâb-ı Hakk'ın bir başka ismi. **Rab**, yâni terbiye edici. **Rububiyet (terbiye edici olmak)** ise Allah'ın bir şe'ni. Bütün İlâhî isimler böylece düşünüldüğünde herbirinin şuunât-ı ilâhiyyeden bir şe'n'e dayandığı anlaşılır.

Sevmek, lezzet almak, hoşlanmak insan için birer şe'ndir. Allah da mahlûkatını sever ama, bizim bir eserimizi sevmemiz gibi değil. İşte bu İlâhî muhabbeti, mahlûkatın sevgilerinden ayırmak için "mukaddes" kelimesi kullanılır. Allah da kulunun ibadetinden memnun olur. Ama, bu memnuniyet bir padişahın kendisine itaat eden bir askerinden memnuniyeti cinsinden değildir. İşte bunu zihinlere yerleştirmek için "**memnuniyet-i mukaddese**" tabiri kullanılıyor. Bunlar da şuunat-ı İlâhiyedendirler. Allah'ın bütün mahlûkatının ihtiyaçlarını görmekte bir lezzet-i mukaddesesi vardır. Ama bu lezzet, bizim bir fakiri giydirmekten yahut doyurmaktan aldığımız lezzet gibi değildir.

"Her bir faaliyette bir lezzet nev'i vardır." hakikatından hareket ederek kâinata nazar ettiğimizde, Cenâb-ı Hakk'ın herbir fiilini icra etmekte, herbir ismini tecelli ettirmekte bir lezzet-i mukaddesesi olduğu aklımıza görünür. Bu lezzetin keyfiyetini ise akıl idrak edemez. Zira, akıl ancak mahlûkat sahasında düşünebilir.

"İşte bu en yüksek makam-ı mahbubiyeti, Süleyman Efendi, "Ben sana âşık olmuşum" tabiriyle beyan etmiştir. Şu tabir bir mirsad-ı tefekkürdür, gayet uzaktan uzağa bu hakikate bir işarettir. Bununla beraber, madem bu tabir şe'n-i rububiyete münasip olmayan mânâyı hatıra getiriyor; en iyisi, şu tabir yerine "Ben senden razı olmuşum" denilmeli."(1)

Allah'ın yüksek hallerine işaret eden bu gibi tabirleri, salim ve selametli anlamak için tevil ve tabir etmek gerekiyor. Üstad Hazretlerinin "**Ben sana âşık**

---

olmuşum..." tabirini "**Ben senden razı olmuşum..."** şeklinde tevil ve tabir etmesi buna güzel bir örnektir.

Gülmek değil de tebessüm etmek şuunatı, Risale-i Nurlarda şu şekil de geçmektedir:

"Sarf ve nahiv ilmini okuyan bir medrese talebesinin vefat edip, kabirde Münker ve Nekir'in: 'Men Rabbüke' (Senin Rabbin kimdir?) diye suallerine karşı, kendini medresede zannedip nahiv ilmiyle cevap vererek, 'Men mübtedâdır, Rabbüke onun haberidir. Müşkül bir meseleyi benden sorunuz, bu kolaydır.' diyerek, hem o melâikeleri, hem hazır ruhları, hem o vâkıyı müşahede eden orada bulunan bir keşfü'l-kubur velîsini güldürdü ve rahmet-i İlâhiyeyi tebessüme getirdi."(2)

* * *

Normalde "**tebessüm**" ifadesi insana ait bir durumdur ve hakiki anlamda Allah'a izafe edilmesi caiz değildir. Lakin Allah'ın şuunatı vardır ve bu şuunatları ifade etmek pek müşküldür ki buna "**dıyk-ı elfaz**" (*Lafız darlığı*) deniliyor. Bu yüzden insanın şuunat-ı İlâhiyeyi anlaması ancak kendine en yakın tabirlerle ifade edilebilir.

Mesela, "**lezzet-i mukaddese**", "**memnuniyet-i mukaddese**", "**kefy-i mukaddese**" gibi ifadeler, Allah'ın yüksek ve ulvî hâline işaret eden ipuçları niteliğindedir. Allah'ın da kendi Zat-ı Akdesine münasip ve münezze bir lezzet alma bir keyif duyma bir memnun olma bir sürur duyma hâli vardır ve biz bu hali ancak kendimizdeki ahval ile kıyaslayarak anlayabiliriz.

"Rahmet-i İlâhiyeyi tebessüme getirdiği" ifadesinde de benzer bir mana bulunuyor. Yani Allah'ın Zat-ı Akdesine uygun bir tebessüm ve gülümsemesi vardır, ama biz bunun keyfiyetini tam manası ile idrak edemeyiz. Onun misli olmadığı için dünyaya ait kavramlarla Onu birebir mizana vuramayız.

Medrese talebesinin kabirde meleklerle, medresede öğrendiği ders ile cevap vermesi Allah'ın hoşuna gitmiş ve ona gülümsemiş. Tabi burada Allah'a izafe edilen "**hoşlanma ve tebessüm etme**" tabirlerini yukarıda izah ettiğimiz çerçevede anlamalıyız.

Dipnotlar:

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Dördüncü Mektup'un İkinci Zeyli.](#)

(2) bk. [Şualar, On Birinci Şua, On Birinci Mesele.](#)